

BAROMFI- ÉS KISÁLLATTENYÉSZTŐ

SZAKMAISMERTETŐ INFORMÁCIÓS MAPPA

Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program
(HEFOP) 1.2 intézkedés

„Az Állami Foglalkoztatási Szolgálat fejlesztése”

BAROMFI- ÉS KISÁLLATTENYÉSZTŐ

Feladatok és tevékenységek

Mivel foglalkozik a baromfi- és kisállattenyésztő?

A baromfi- és kisállattenyésztő különböző nagyságrendű gazdaságokban foglalkozik a baromfitenyésztésen belül csirke, tyúk, kacska, liba, pulyka, galamb, gyöngytyúk tartásával, tenyésztésével, míg a kisállattenyésztésen belül prémes állatokat (nyúl, róka, nutria, nyest, nyérc, csincsilla) gondoz és nevel szőrmeértékesítés céljából.

A munka - a tenyésztett állatok fajtájától is függően - sokrétű. Magába foglalja a ketrecek, ólak tisztántartását, az etető és itató berendezések feltöltését, a trágya elhordását, a baromfiknál a tojások összegyűjtését, fertőtlenítését, valamint lámpázását, prémes állatoknál a leölési, nyúzási és írha-előkészítési műveleteket, a takarmány-betakarítást és a takarmány-elosztást, a libák tömését, stb.

Rendszeres napi munkájához tartozik a takarmányadagok előkészítése, kikeverése és lemérése. A napi többszöri etetés és itatás kézzel vagy etető berendezéssel ill. önitatóval történik. A szakmunkás részt vesz a takarmány beszerzésében és előállításában (pl. vetés, aratás), valamint a takarmány tárolásában és tartósításában is.

Igyekszik minél több időt tölteni az állatok között, hogy megfigyelje őket és felderítse a megbetegedéseket. A beteg állatokat elkülöníti és az állatorvos utasításai szerint kezeli. Szükség esetén elsősegélyt nyújt. Kezeli a jóságokat bizonyos fertőzések elkerülése céljából.

A betegségek kivédése érdekében az állatokat, az istállókat, a gépeket és a berendezéseket állandóan tisztítja és fertőtleníti. Rendszeresen kitrágyázza a jóságok tartózkodási helyét, és szükség szerint almoz.

A szakmunkás válogatja ki a tenyésztésre alkalmas tojásokat. Ugyancsak ő gondoskodik a különböző állatfajták szaporításáról, valamint a tenyészállatok neveléséről. Ellátja az újszülött állatokat ill. naposcsibéket.

Külön munkaterület a vízi szárnyasok (liba, kacska) nevelése és gondozása, mivel ezek az állatok nagyrészt vízben, szabadban (réten, legelőn) élnek, így elsősorban őrzésükről kell gondoskodni. A tenyésztés során a szabadtéri területeket és úsztatókat is gondoznia kell.

A szakmai tevékenység állatgondozó jellegű. Ennek legfőbb eredménye a korszerű táplálkozás szempontjából nélkülözhetetlen tojás termelése, a különböző baromfihús előállítás (tyúk, liba, pulyka, stb.) továbbá a szőrmeértékesítés.

A baromfi-és kisállattenyésztőnek adminisztrációs feladatai is vannak. Minden lényeges adatot és eseményt fel kell jegyeznie, tenyész- és törzskönyveket kell vezetnie, takarmány-fogyasztási kimutatásokat és piaci jelentéseket olvasnia és kiértékelnie.

A szakmunkás szakszerűen használja a baromfi- és egyéb kisállat-tenyésztésben alkalmazott természetes takarmányfeleségeket, takarmány-készítményeket, alomanyagokat, fertőtlenítő- és rovarirtó szereket, valamint a gyógyszerkészítményeket.

Nagyobb gazdaságok esetén különféle (pl. keltető, takarmány-előkészítő, tisztító, csomagoló) gépeket és berendezéseket kezel.

A munka során használatos gépek, berendezések, eszközök:

- ◆ előkeltető gépek (ahol a forgatási igény megszűnéséig maradnak a tojások),
- ◆ bújtató gépek (a forgatási igény megszűnése után kerülnek ide a tojások, a kelés utáni felszáradásig maradnak itt a naposcsibék,
- ◆ takarmányellátás gépesítése (a takarmányszállító szerkezet az etető-vályúban van elhelyezve),
- ◆ itatóvályúk,
- ◆ vákuumos önitatók,
- ◆ vízhálózatra kapcsolt itatók (automatikus működésűek),
- ◆ almozott vagy kigördülős rendszerű tojásfészkek,
- ◆ felsőpályás kocsi (a tojásgyűjtéshez),
- ◆ rakodógépek,
- ◆ trágyaszánok,
- ◆ mosó- és fertőtlenítő berendezések,
- ◆ ketrecek,
- ◆ kaszáló-, rendfelszedő-, bálázó-, és szecskázógépek (a takarmány-betakarításhoz),

- ◆ istállófertőtlenítő berendezés,
- ◆ fűtő-, szellőztető-, páratartalom-szabályozó berendezések.

Munkahely, munkakörnyezet

A munkahely rendkívül változatos lehet, a legkorszerűbb, zárt, szabályozott levegőjű csarnoktól a teljesen szabad területű tartásig minden előfordulhat.

A helységek a páratartalom biztosítása végett általában klimatizáltak.

A munka a munkakörnek megfelelően a meghatározott épülethez kötött, de ezen belül szabad mozgást tesz lehetővé.

A baromfi- és kisállattenyésztő dolgozhat keltetőüzemekben, növendéknevelő telepen, tenyész- és szaporítótelepen, árutermelő telepen, valamint prémesállattartó telepen.

Kapcsolat

A munka egyéni vagy kiscsoportos jellegű.

Munkája során a következő személyekkel kerülhet kapcsolatba:

- ◆ kisegítőkkal,
- ◆ munkatársakkal,
- ◆ üzem-, vagy telepvezetővel,
- ◆ szállítókkal,
- ◆ tanulókkal.

Követelmények

Fizikai igénybevétel

A munkavégzés könnyű, esetenként közepesen nehéz fizikai igénybevétellel jár. Jellemző a műszakon belül változó, naponta ismétlődő, ciklikus munkavégzés.

A munkát többnyire állva, a szexálást ülve, a takarítást és tojásgyűjtést a ketrecek magasságától függően guggolva, hajolva kell végezni.

A telepek többsége komoly gépesítettséggel rendelkezik, így a munka nem túl megerőltető, mely a hagyományos tartásról nem mondható el.

Környezeti ártalmak

Egészségre ártalmas tényező lehet az esetleges állatoktól eredő fertőzésveszély.

A bőrt és a légutakat irritáló fertőtlenítőszeres, takarmányadalékok és tollak allergikus megbetegedéseket okozhatnak.

A ragadozók tenyésztésekor a harapások elkerülése érdekében fokozott figyelem szükséges.

A takarmányok természete és az eltérő tartástechnológiák miatt bűdös és poros lehet a légtér, melyet a higiéniai előírások betartása nagymértékben csökkenthet.

Közvetlen balesetveszély nincs.

Egészségügyi követelmények

Egészségi kizáró okok:

- ◆ gyenge fejlettség és izomerő,
- ◆ a végtagoknak azok a helyre nem hozható rendellenességei, amelyek a munkavégzést akadályozzák,
- ◆ a szív vele született pitvar-kamrai ingerképzési és ingervezetési zavara,
- ◆ súlyos főütőér- vagy billentyűszűkület,
- ◆ enyhébb esetekben (egyéb szívbetegségekben, a szív szerzett pitvar-kamrai ingervezetési zavaránál, reumás szívizomgyulladás után a teljes felépülésig, szívműtét után fél évig) gyógyulás után a szívbeteg-gondozó javaslata szerint,
- ◆ lezajlott TBC-s tüdő- és mellhártyafolyamatok,
- ◆ idült hörghurut,
- ◆ tüdőasztma,
- ◆ hörgőtágulat,

- ◆ a kéz idült bőrbántalmai,
- ◆ epilepszia,
- ◆ látásélesség (0.5-0, 0.4-0.1, 0.3-0.2-nél rosszabb.)

Kedvező tulajdonságok

Ez a foglalkozás, szakma olyan személyiségvonásokat igényel, amelyben benne foglaltatik a természet, az állatok szeretete, a gondoskodásra való hajlandóság.

Biztos kézzel, nyugodtan, fegyelmezetten, felelősségteljesen és lelki-ismeretesen kell dolgozni - ez a gondoskodás, a tartás fő alapszabálya.

Egy másik alapszabály a pontosság és rendszeret, hiszen a hanyagság az állatok elhullását is okozhatja.

Fontos a jó megfigyelő és a gyors helyzetfelismerő képesség a beteg állatok mielőbbi kiszűréséhez.

A baromfi- és kisállattenyésztőnek koncentrált figyelemre van szüksége (pl.: a tojások vagy a naposcsibék válogatásához).

A szentimentális állatszeretet az állatok leölése idején nem előnyös.

Fontos tantárgyak:

- ◆ biológia,
- ◆ kémia,
- ◆ matematika,
- ◆ technika.

Érdeklődési kör

Senki sem lehet elégedett a munkájával, ha az nem találkozik valamilyen mértékben az érdeklődési körével.

A szakemberek szerint a baromfi- és kisállattenyésztő szakmunkás foglalkozásához az alábbi 17 érdeklődési körből a következők a legfontosabbak:

Szabadban végzett munka	Növényekkel, állatokkal foglalkozni	Emberek között dolgozni	Teszt erő kell hozzá	Fornákkal, vasalattal végzett munka	Kézi erővel, szereszámmal végzett munka	Technikai feladatokat ellátni	Irodában dolgozni	Embereken segíteni	Eladni, vásárolni	Tiszta környezetben dolgozni	Gépekkel összaszortni és javítani	Automata gépekkel dolgozni	Fémmel dolgozni	Elektronos készülékekkel dolgozni	Építőiparban dolgozni	Laboratóriumban dolgozni
X	X		X													

Szakképzés

Tananyag

A képzés során a tanulók megismerik:

- ◆ a madarak és emlősállatok biológiai felépítését, szerveik működését, különös tekintettel az emésztő és ivarszervekre, valamint a környezeti tényezők hatását az állati szervezetre,
- ◆ a baromfi és prémesállat fajtákat és sajátosságait,
- ◆ az ivar-meghatározást, a kültakaró szerkezetét, minőségének megítélését.
- ◆ a pároztatás elveit, módjait,
- ◆ a tenyésztójások minőségi követelményeit, kezelését, keltetési technológiáját,
- ◆ a tenyésztési eljárásokat, a tulajdonságok átöröklésének genetikai alapjait, a hibridek előállításának elveit,
- ◆ a vemhes, ellő, fialó és újszülött állat gondozását,
- ◆ a tartástechnológiai igényeket a gondozási munkákat,
- ◆ a külső és belső értékmérő tulajdonságok megítélését,
- ◆ a higiéniai feladatok végrehajtását,
- ◆ a betegségek okozóit, magukat a megbetegedéseket és azok tüneteit és az ellenük való védekezést, és a gyógyszeres kezelés szabályait,
- ◆ a beteg és egészséges állat megkülönböztetését, a fertőtlenítés végrehajtását, az állati hullák kezelését,

- ◆ a gondozás, tartás és takarmányozás közötti összefüggéseket,
- ◆ az állati termékek elsődleges feldolgozását,
- ◆ a takarmányok összetételét, csoportosításukat, jellemzőiket és élettani szerepüket,
- ◆ a vitaminok, ásványi anyagok, tápok és koncentrátumok és anti-biotikumok jelentőségét, felhasználásukat,
- ◆ a takarmánytáblázatok használatát, a takarmányok előkészítésének módját, a takarmányok tárolását, tartósítását, minőségük megállapítását,
- ◆ a takarmány és víz kiadagolását,
- ◆ a lúd tömését, tolltépését, a csőr és tarajkurtítást,
- ◆ a haltenyésztéssel és méhészettel kapcsolatos alapismereteket,
- ◆ a gépek, berendezések szerkezetét, működési elvét, használatát és karbantartását,
- ◆ a balesetek okait, a baleset-elhárítás szabályait,
- ◆ a tűzvédelem ismereteit, a munka- és környezetvédelem feladatait, a biztonságtechnikai előírásokat,
- ◆ az elsősegélynyújtás szabályait, a tűzoltóeszközök és anyagok alkalmazását,
- ◆ a vállalkozási lehetőségeket, azok jogi formáit,
- ◆ az adózás szerepét, a mezőgazdasági adózási viszonyokat és társadalombiztosítási szabályokat,
- ◆ a mezőgazdaság támogatási rendszerét, a hitelformákat és hitellehetőségeket,
- ◆ a vállalkozások működtetésének követelményeit, technikai elemeiket (egyszeres könyvvizetés, bizonylatolás, számlakezelés, leltározás),
- ◆ a szerződéskötés szabályait, az üzleti tárgyalás technikáját,
- ◆ az informatika és kommunikáció alkalmazását.

Iskola előképzettség

Az alapfokú iskolai végzettség megszerzésén kívül semmiféle előképzettség nem szükséges.

A szakmával kapcsolatos további információk részletesen a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet: www.nive.hu honlapján található, Szakképzési dokumentumok címszó alatt.

Szakmai gyakorlat és szakmai továbbképzés az Európai Unióban

Az alábbi honlapon különböző nemzeti és nemzetközi oktatási-képzési pályázati programok találhatóak. Így többek között az Európai Bizottság Socrates oktatási, és Leonardo da Vinci szakképzési programjai, valamint a felsőoktatásban résztvevők közép-európai CEEPUS programja.

A honlap információt nyújt a felsőoktatási rendszereket támogató Tempus III. és az Erasmus Mundus programokról, valamint az Európai Unió Kutatási és Technológiafejlesztési Keretprogramjának lehetőségeiről.

Elérhetőség: www.tka.hu

Kereseti lehetőségek:

Az egyes foglalkozások átlagkereseti statisztikáját – több évre visszamenőleg – az Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapján teszi közzé, a Statisztika menüpontban (egyéni bérek és keresetek statisztikája).

Elérhetőség: www.afsz.hu

Elhelyezkedési lehetőségekről tájékozódhat az Állami Foglalkoztatási Szolgálat kirendeltségein, a www.afsz.hu internetes elérhetőségen, vagy mobiltelefonon a <http://wap.afsz.hu> linken.

Kiadja: Foglalkoztatási és Szociális Hivatal

Felelős kiadó: Pirisi Károly főigazgató

Készült 1999-ben. Aktualizálva 2008-ban az Európai Unió és a Magyar Állam társfinanszírozásával.

A jelen dokumentum tartalma nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság a tárgyra vonatkozó hivatalos véleményét.